ترویج و استقرار قرائات در بلاد توسط صحابه، قبل از توحید مصاحف

شاگرد: فرمودید مصاحفی که به بلاد فرستادند موافق با قرائتی بوده که در آن شهر رواج داشته، قبل از اینکه این مصاحف را بفرستند، صحابای بودند که قرائاتی را در کوفه ترویج دادند و در شام قرائتهای دیگری را ترویج دادند؛ آیا مشخص است چه کسانی آن قرائات را ترویج دادهاند؟

استاد: اینها هم مشخص است. همینجا عبارتی که خواندم، مرحله اولش برای صحابه بود؛ «المرحلة الاولی القرآن و القرائات فی زمن النبوة صلیاللهعلیهوآله» که حضرت تعلیم میفرمودند. «تعلیم النبی: ظهور طائفة من الصحابه یتدارسون کتاب الله یسموه بالقراء». مثلاً ابن عباس و ابی هر دو صحابی هستند. اما به ابی مقری میگوییم اما به ابن عباس مقری نمیگوییم. چون سنش کم نبود نتوانسته بود خودش تلقی کند. ولی علی ای حال صحابای بود که چقدر قرائت از او نقل شده است. و لذا میگویند «المرحلة الثانیة تلمذة جماعة من الصحابة و التابعین علی جماعة من الصحابة، فقد قرأ ابوهریرة و ابن عباس و عبد الله بن سائب و عبد الله بن عیاش و ابو العالیه الریاحی قرئوا علی ابی بن کعب»[1]؛ یعنی ابی مینشست و کلمه به کلمه اینها را اقراء میکرد.

شاگرد: نشر این قرائات در شهرها به چه صورت بوده؟ اساتید قرائت اولیه مشخص شدند؛ اما در کوفه قرائتهایی ترویج شده که شامیها نمیپسندیدند. ای در روایت بود که از شام نزد ابی آمدند و گفتند تو چنین قرائاتی را داری. ای درگیریهایی که بوده، با توحید مصاحف آن قرائات حذف شده. سوالم این است که مشخص است چه کسانی این قرائات را در شهرها نشر دادند؟

استاد: بله، در روایات حذیفه هست؛ منابع اینها خیلی گستردهو خوب است. ولی خبایایی هم دارد. مثلاً در نقل هایی در مورد حذیفه هست که چرا آمد، یکی این بود؛ در یک جا بین ابوموسی اشعری و ابن مسعود درگیریهایی دید. یکی از کسانی که در بصره بود و مقری حسابایی بود، ابوموسی بود. حتی به مصحف او نمی گفتند مصحف ابوموسی. میگفتند «لباباالقلوب». منظور اینکه ابوموسی اشعری یک صحابی بود، مصحف هم داشت. جایی هم که میرفت مصحف خودش را اقراء میکرد. میگفت من شنیدم. ابن مسعود را هم مصحف خودش را میگفت. میگفت من شنیدهام. ابن مسعود در کوفه بود و ابو موسی در بصره بود. حذیفه نزاع اینها را دید. ای در آن غزوه نزاع مسلمین را دید که «یکفّر بعضهم بعضاً».

[1] مقدمات في علم القراءات نویسنده : محمد أحمد مفلح القضاة - أحمد خالد شكري - محمد خالد منصور جلد : ۱ صفحه : ۵۶

بازبینی #2
ایجاد شده 12 ژوئن 2024 12:20:21 توسط ... .
به روزرسانی شده 19 ژوئن 2024 13:11:21 توسط ... .